

Otazníky kolem uplatnění slevy na dani pro starobní důchodce

8.8.2014, Zdroj: Finanční správa

Nálezem uveřejněným ve Sbírce zákonů pod číslem 162/2014 Sb. zrušil Ústavní soud právní úpravu, která neumožňovala uplatňovat slevu na dani starobním důchodcům, kteří k 1. lednu příslušného kalendářního roku pobírali starobní důchod. Následující příspěvek zodpoví některé praktické dotazy související s aplikací tohoto rozhodnutí.

Dotaz č. 1

Zaměstnanec podepsal u zaměstnavatele Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti (dále jen „prohlášení poplatníka“) na zdaňovací období 2014 a neuplatnil základní slevu na dani z důvodu pobírání starobního důchodu. Jak má nyní postupovat?

Za předpokladu, že zaměstnanec (starobní důchodce) má zájem uplatnit základní slevu na dani již pro výpočet měsíční zálohy na daň, oznámí tuto skutečnost svému zaměstnavateli formou vyznačení změny v prohlášení poplatníka. V tomto prohlášení poplatníka vyznačí datum změny, jež je rozhodné pro plátce daně, který tuto základní slevu zohlední při výpočtu zálohy na daň.

K vyznačené skutečnosti plátce daně přihledne počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž mu zaměstnanec tuto skutečnost oznámil způsobem výše uvedeným. Finanční správa bude akceptovat poskytnutí základní slevy na dani poprvé i za kalendářní měsíc, v němž byl nález Ústavního soudu vyhlášen ve Sbírce zákonů, což je ve prospěch poplatníků a zohledňuje argumenty Ústavního soudu vyjádřené v nálezu.

Dotaz č. 2

Na zdaňovací období 2014 zaměstnanec (starobní důchodce) podepsal u zaměstnavatele prohlášení poplatníka a uplatnil základní slevu na dani, avšak plátce daně tuto slevu při výpočtu záloh na dani nezohlednil. Musí tento zaměstnanec opětovně žádat o tuto slevu nebo ji plátce daně zohlední sám?

Základní slevu na dani plátce daně zohlední při výpočtu záloh na dani sám (nárok byl již uplatněn), a to počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž byl nález Ústavního soudu vyhlášen ve Sbírce zákonů. Finanční správa bude akceptovat poskytnutí základní slevy na dani **poprvé i za kalendářní měsíc, v němž byl nález Ústavního soudu vyhlášen ve Sbírce zákonů**, tedy za měsíc srpen 2014, což je ve prospěch poplatníků a zohledňuje argumenty Ústavního soudu vyjádřené v nálezu.

Dotaz č. 3

Zaměstnanci náleží základní sleva na dani za celý rok 2014. Jakým způsobem je možné uplatnit část základní slevy vztahující se k období od počátku roku?

V případě, že má zaměstnanec (starobní důchodce) příjmy ze závislé činnosti a u plátce daně podepsal prohlášení poplatníka k dani na zdaňovací období 2014 a uplatnil základní slevu na dani, požádá následně zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování záloh za zdaňovací období 2014 v termínu do 15. února 2015.

V rámci výpočtu daně (v termínu do 31. března 2015) plátce daně základní slevu na dani zohlední a následně zaměstnanci vrátí přeplatek na dani. V případě, že v průběhu roku 2014 tuto slevu zaměstnanec neuplatnil, má možnost si ji uplatnit dodatečně v žádosti o roční zúčtování záloh za zdaňovací období 2014, popř. ji může uplatnit v daňovém přiznání.

Dotaz č. 5

Dle nálezu Ústavního soudu náleží základní sleva na dani za zdaňovací období 2014 všem pracujícím důchodcům bez ohledu na to, zda k 1. lednu roku 2014 pobírali starobní důchod. Jak má postupovat zaměstnavatel – plátce daně v souvislosti s nálezem Ústavního soudu?

Základní slevu na dani plátce daně zohlední při výpočtu záloh na dani sám v případech, kdy zaměstnanec podepsal u zaměstnavatele prohlášení poplatníka a uplatnil si základní slevu na dani v průběhu roku 2014, avšak plátce daně tuto slevu při výpočtu záloh na dani nezohlednil. V ostatních případech je nutné, aby vůle zaměstnance slevu na dani uplatnit, byla vyznačena v prohlášení poplatníka.

Plátce daně zohlední základní slevu na dani při výpočtu zálohy na daň zaměstnanci počínaje kalendářním měsícem následujícím po měsíci, v němž mu zaměstnanec tuto skutečnost oznámil způsobem výše uvedeným. Finanční správa bude akceptovat poskytnutí základní slevy na dani poprvé i za kalendářní měsíc, v němž byl nález Ústavního soudu vyhlášen ve Sbírce zákonů, což je ve prospěch poplatníků a zohledňuje argumenty Ústavního soudu vyjádřené v nálezu.

V souvislosti s nálezem Ústavního soudu a uplatněním slevy na dani zaměstnancem nebude plátce daně postupovat podle § 38i zákona o daních z příjmů, tzn., že nebude zpětně přepočítávat zálohy na daň za předcházející měsíce zdaňovacího období 2014. Na základě žádosti poplatníka o roční zúčtování záloh bude základní sleva na dani zohledněna při výpočtu daně za zdaňovací období 2014 v plné výši.